

1.α) Ας ανατρέξουμε στις **γνώσεις** μας και στο **βιβλίο** Ιστορίας της Α' Γυμνασίου και ας συλλέξουμε στοιχεία που αφορούν: α) τον **τόπο** της μάχης και τη **γεωμορφολογία** τα εδάφους, β) τους βασικούς **αντιπάλους**, τη στρατιωτική **δύναμη** και τους **αρχηγούς** τους γ) τον **αντίπαλο** και τους **λόγους** για τους οποίους τελικά **νίκησε**.

1.β) Στη συνέχεια, μελετώντας το ποίημα να καταγράψετε σε δύο στήλες ποια από τα στοιχεία που συλλέξατε **υπάρχουν** στο ποίημα και ποια **απουσιάζουν**:

2.Αφού λάβετε υπόψη τα παρακάτω δεδομένα:

-> «*φυλάμε Θερμοπύλες*»: “Χρησιμοποιείται ως αναφορά σε σταθερή προσήλωση στην υπεράσπιση ενός (εθνικού συνήθως) ιδανικού. Ολόκληρο το δίστιχο με το οποίο ξεκινά το ποίημα κοσμεί πολλά στρατόπεδα στην Ελλάδα,

-> ποιοι ήταν ιστορικά ο *Εφιάλτης* και οι *Μήδοι*,

να εξηγήσετε τι συμβολίζουν στο ποίημα οι **Θερμοπύλες**, οι **Μήδοι**, και ο **Εφιάλτης**.

3.α) Βρείτε τις **μετοχές** του ποιήματος και εξηγήστε τον συντακτικό και σημασιολογικό τους ρόλο:

-*Ποτέ από το χρέος μη κινούντες -πάλι συντρέχοντες όσο μπορούνε·*

-*πάντοτε την αλήθεια ομιλούντες, πλην χωρίς μίσος για τους ψευδομένους*

3.β) Βρείτε τα **επίθετα** του ποιήματος και σκεφτείτε σε ποιες ανθρώπινες **ιδιότητες** αναφέρονται.

4.α) Σε **ποιους** θεωρείτε ότι αναφέρεται ο ποιητής στους **πρώτους δύο** στίχους του ποιήματος;

4.β) Εντοπίστε, στη συνέχεια, τις βασικές λέξεις-κλειδιά του ποιήματος που εκφράζουν, κατά τη γνώμη σας :

- τις **ηθικές αξίες** που διαθέτουν οι μαχητές
- την **ανθρώπινη** φύση τους

Με βάση αυτές τις πληροφορίες να συνθέσετε μία παράγραφο με θέμα “*Θερμοπύλες: οι μαχητές, οι αρετές και οι αξίες τους*”.

5.Να εντοπίσετε στο ποίημα τα **χαρακτηριστικά** στοιχεία της ποίησης του Καβάφη και της **γλώσσας** που χρησιμοποιεί, με βάση τις παρακάτω πληροφορίες:

- ιδιότυπη **γλώσσα** του Καβάφη: πρόκειται για **λόγια** γλώσσα με τύπους της **δημοτικής** αλλά και των **αρχαίων** ελληνικών (μείγμα καθαρεύουσας και δημοτικής). Μερικές φορές έχει και ιδιοματικούς τύπους της Κωνσταντινούπολης. Η καθαφική γλώσσα αναγνωρίζεται εύκολα.
- Από άποψη **μορφής** τα ποιήματά του είναι **μοντέρνα/νεωτερικά**. Συνήθως, δεν έχουν ομοιοκαταληξία, οι στροφές μπορεί να μην έχουν ίσο αριθμό στίχων και οι στίχοι είναι ανισοσύλλαβοι. Το μέτρο είναι συνήθως ιαμβικό.
- Μερικές φορές απουσιάζει η **στίξη**. Άλλες, όμως, φορές η στίξη παίζει σημαντικό ρόλο (πχ. ειρωνεία, σκηνοθετικές οδηγίες απαγγελίας, όπως χαμήλωμα φωνής, όταν έχουμε παρένθεση).
- Ο ποιητικός του **λόγος** είναι πυκνός, επιγραμματικός, πεζολογικός, συνήθως χωρίς διακοσμητικά επίθετα και λυρικές εκφράσεις, χωρίς πλούσια εκφραστικά μέσα.

6.Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ποιήματα του Κ. Καβάφη διακρίνονται σε τρεις **κατηγορίες** σύμφωνα με το περιεχόμενό τους (ιστορικά, διδακτικά – φιλοσοφικά, αισθησιακά-ηδονικά) και αφού μελετήσατε το ποίημα, να το εντάξετε στην/ στις κατηγορία/-ες που ανήκει. Να **αιτιολογήσετε** την επιλογή σας.

Δημιουργική γραφή:

1) Να μεταφέρετε τα νοήματα του ποιήματος σε ένα πεζό κείμενο 15-20 σειρών.

2) Γράφεις στο ιστολόγιο του σχολείου σου ένα **άρθρο** για ένα άλλο περιστατικό της ελληνικής ή της παγκόσμιας ιστορίας και εξηγείς τους λόγους για τους οποίους αξίζει να τιμηθούν οι άνθρωποι που έλαβαν μέρος σε αυτό.

3) Αναζητήστε και άλλα έργα (**ζωγραφικής, λογοτεχνικά, κινηματογραφικά**) που είναι εμπνευσμένα από τη μάχη των Θερμοπυλών. Διαλέξτε ένα από αυτά και **περιγράψτε** το ή φτιάξτε **κολάζ** με αυτά.

4) Φτιάξτε έναν **διάλογο** με έναν συμμαθητή ή μια συμμαθήτριά σας που έλειπε από το μάθημα, όπου θα λύσετε πέντε απορίες που έχει σχετικά με το ποίημα (διαλέξτε εσείς ποιες θα είναι οι απορίες αυτές).

5)«**Τιμή σ'εκείνους...**» : να συμπληρώσετε τον στίχο, όπως σας εκφράζει.

6) Εμπνευστείτε από τον Καβάφη και δημιουργήστε ένα δικό σας ποιητικό ή πεζό **κείμενο** ή **τραγούδι** ή μια **ζωγραφία** με σχετικό θέμα.

7) Αν έπρεπε να ερμηνεύσουμε το ποίημα με τη βοήθεια της **ζωγραφικής**, ποιες θα ήταν οι έντονες πινελιές (κυριότερες λέξεις, γραμμένες με κεφαλαία); Δημιουργήστε ένα **συννεφώλεξο** με αυτές.